

L'Esquella de la Torratxa

Any XLIV

Número 2237

15 cèntims = Atrassats, 30

Barcelona 20 de gener de 1922

EL PAIS DE L'OLLA

III^a Fira Oficial de Mostres

I^a INTERNACIONAL

BARCELONA 15 - 25 MARÇ 1922

Soler i Torra germans

BANQUERS

Compra venda de valors · Ordres de Borsa · Canvi
de moneda · Giros sobre l'estranger · Comptes
corrents en monedes Nacional i Estrangera

Rambla d'Estudis, n.º 13 i Bonsuccès, n.º 1

PARA ENFERMEDADES DEL
ESTÓMAGO E INTESTINOS

GASTROL

MIRET

PROBARLO ES CURARSE

NATALIO MIRET - Farmacéutico
Diputación, 205-BARCELONA

DE VENTA
EN TODAS PARTES

Bloks Notes

a DEU cèntims

BAZAR UNIÓN Unió, n.º 3
BARCELONA

Tintes bones calltats

UNIÓN, NUM. 3

Bazar DE LA Unión

Útills per a escriptori

BARCELONA

PLUMAS ESTILOGRÁFICAS

"BAZAR DE LA UNIÓN"

Calle de la Unión, 3

BARCELONA

ANTONI LOPEZ

IMPRESSOR

Treballs de luxe i economics, comercials, edicions, e impressions de totes menes

Carrer de l'Olm, núm. 8

BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

LA FE

Hem tingut una setmana de Passió. El Poder civil era coronat d'espines, era flagellat, era lligat a una columna de diari, era portat cap el calvari, sense trobar cap Cirineu, ni cap Verònica. Nosaltres ens en planyíem. Nosaltres, en aquest cas, som els barcelonins constructius. I ens hi deiem:

No cau solsament el Poder civil, sinó, també, En Cambó. El Poder civil no és el Poder civil, sinó el Banc de Barcelona, i els aranzels que estan deturats en la partida que afecta an els metalúrgics i els telèfons, i les delegacions i l'exposició...

Catalunya venia a quedar cessant, igual que els empleats d'Hisenda d'abans, quan queien els lliberals o els conservadors. De Poder civil, sí, ja en tindríem, però seria civil, no pas telefònic, ni aranzelari, ni mancomunari, un Poder que no'ns aprofitaria per a res, quelcom així com el poder del fill quan el pare li dona permís per a córrer la nit, sense donar-li un cèntim.

Però no perdérem la fe que sobra a les ànimes i als ministres, perquè perdre-la era perdre an En Cambó, i nosaltres creïem amb En Cambó com els germanòfils creien amb els alemanys, que si perdien batalles era perquè ho volien i si se retiraven perquè ho tenien previst. Doncs, En Cambó seria igual. Ell no podia deixar les coses a mig fer, i bon actor polític, representaria un «mutis», se valdria d'un truc, simularia una crisi, però pendre comiat, definitiu, no ho faria. Els castellans s'ho podien creure perquè els castellans s'ho creuen tot, i no saben lo que pot imaginar un català ministre per a no perdre el ministeri, però nosaltres, no. En Cambó ha estat a punt de morir i no va morir. Se'n va anar de les Corts dues vegades i va tornar. Digué que no entraria a cap ministeri si no's plantejava abans la qüestió catalana i va entrar-hi. Convocà un plebiscit i no'l complí. I ara anava a dimitir de debò, contradint tota la seva his-

tòria? Anava a perdre una clientela guanyada, un mercat sense competència, una plaça sense altre viatjant que ell?

I així fou. Va dimitir, però fent l'ullet. Als tres dies tornava al ministeri, i tornava la confiança al Foment, la serenitat a la Mancomunitat, la fermesa als Bancs, el somriure an els alemanys, l'entusiasme a la «Lliga» i l'entendiment a Catalunya. Nostre Cambó, com Nostre Senyor, tenia després de la Passió, la seva Pasqua, i per la Plaça de Sant Jaume i per la de Santa Agna, els chors cantaven «Les Caramelles».

Ningú va negar an En Cambó. Ningú feu de Sant Pere. Ningú li va regatejar fidelitat, ni els funcionaris de la Mancomunitat, ni els fabricants, ni els comptacorrentistes, ni els poetes que's pensen ésser els seus heterodoxes. Cantà el gall tres matinades seguides i En Cambó seguia essent el Mestre.

—Perquè aquesta fe? — preguntàrem als amics cambonistes.

—Perquè els deixebles fidels saben que quan Jesus mor en divendres ressuscitarà el diumenge.

La «Lliga» era una escola, però ara és una església, amb Mesies.

PARADOX

Justícia a seques

Bona part dels regidors entrats en l'actual bieni, estan aquests dies que no'ls arriba la camisa al cos.

Vé el neguit, de no saber quin d'entre els consellers elegits en la darrera elecció, haurà de cedir el lloc al representant del municipi de Sarrià.

Deixant de banda altres raons de caràcter polític, va fer-se l'agregació de Sarrià, amb vistes a l'obtenció d'una reelecció, que permetés a l'Estat Major edilici reenganxar-se en el càrrec. Es tan dolç sacrificar-se pels interessos del comú! Tan agradable el viure exposat a les crítiques de la gent!

I ara veiem com lluny de la cobejada reelecció, un d'entre els vint-i-cinc senyors cridats a continuar el Consistori, haurà de deixar l'escó a qualche intrús, que un cop en possessió de l'acta, es formarà del plet

MIDES URBANES

Effectivament, l'atenció disposició de fer tancar les portelles dels tramvies evitarà moltes desgràcies.

de l'agregació de Sarrià un concepte totalment distint del que ara té. Els cridats a sotmetre's al sorteig, poden dir que han fet un pa com unes hòsties. Per una vegada, al menys, els haurà sortit el tret per la culata. Tan mateix era difícil, tractant-se de la mena de ciutadans que són els nostres regidors.

De que els interessats veuen alçar-se el sorteig com un espectre, n'és bona mostra el fet de que venen ajornant l'hora fatídica de la seva celebració. Prefereixen l'interrogant que suposa el no saber a qui tocarà pagar la festa, l'angoixa nascuda de l'inquietut, a l'escatimet de la incògnita. Si el símil no hagués d'ofendre, diríem que imiten els regidors a l'avestru, car es fan l'il·lusió de que n'hi ha prou amb amagar el cap, per a esvaïr el perill. No pensen que s'enganyen a si mateixos.

Tard o d'hora, tindrà lloc el temut sorteig, per a decidir en definitiva quin d'entre els vint-i-cinc senyors, haurà de fer mutis d'un cop i potser per a sempre.

Si a la nostra mà estigués resoldre l'afer, obrariem amb el més alt esperit de justícia.

Per tal de que no se'ns pogués titllar de parcials, per a no establir diferències, els enviariem tots a casa.

JUST

En un restaurant:

- Serveixi'm quatre coberts, desseguida.
- El senyor espera als demés companys?...
- No; no espero a ningú... És que menjo per quatre.

A CAU D'ORELLA

La pujada del gener

La vida pintoresca de la burocràcia castellana va crear una frase pintoresca, que ja no ho és, i que sembla com cosa real. Els empleats de l'Estat no cobren per Nadal paga doble, com els particulars, però els hi fan la mercè d'avançar-les-hi la paga deu dies, i lo que havien de cobrar el primer de gener, ho cobren el vint de desembre. I després vé «la cuesta de enero».

Aquesta pujada l'han soferta els empleats de l'Estat i els de la Mancomunitat; aquests no pas per la paga, sinó perquè la crisi els hi dona l'inquietud dels homes que s'creien segurs i que's troben defraudats. En Cambó dimitint, era l'allunyament de la transferència dels telèfons a la Mancomunitat, eren les Delegacions altra volta perdudes.

Però ja hem quedat en que mai passa res. En Maura tornà. En Cambó, tornà. Les esperances, tornaren. Quan el dilluns se va saber que el Govern se reintegrava als ministeris, per la Mancomunitat hi hagué una joia íntima per les il·lusions reconquerides.

—Quin dia més dolç!—deien els poetes.

I el senyor Tona Xiberta, més prosaïc, confessà així la bellesa d'aquell dia de crisi solucionada:

— Sembla que estiguem en un bany-Maria.

L'aventatge dels canvis

En De Sanctis, el gran actor italià que actua a «Romea», ha vingut a reanudar la nostra tradició esllangida, del contacte permanent amb el teatre italià. Més que els actors francesos, més que els mateixos comedians castellans, els italians han omplert de records els nostres teatres i la nostra joventut.

La Duse, la Tina di Lorenzo, la Borelli, la Vita-

liani, la Bianca Iggius, la Auguglia, la Mariani; i En Zacconi, i En Novelli, En Garavaglia, i En Grasso i En Zainatti... Ara, En De Sanctis. Seguint les costums dels seus iguals, lo mateix representa En Sardou que l'Ibsen, d'En Bataille o d'En Bracco. La crítica pondera, la gent que hi va l'ovaciona, tots els que en parlen ho fan ponderativament, però de gent n'hi va molt poca.

En De Sanctis va a continuar una tradició, però el «Romea» segueix la seva. No hi va gairebé ningú. En De Sanctis, hauria de fer *Els Pastorets*, en italià.

Però sempre hi ha una Providència pels enamorats i pels actors. En De Sanctis, malgrat tot, sortirà gua-

DESPRES DE LA CRISI

—S'ha resolt tal com jo li deia: Maura sí!
—Bé, Maura sí, Maura sí!... Maura ja veurem!

nyant, per poca gent que hi vagi. Es la reflexió de els habituals d'aquestes nits a «Romea»:

—En De Sanctis guanyarà diners, de totes maneres, perquè les lires estan a 29.

Em jugaria un peix, a que l'Empresa de «Romea» ha cedit el teatre an En De Sanctis, res més que per a donar descans a l'apuntador de la casa.

Es digué, un temps, que l'home que treballava menys de Barcelona era el taquiller de «Eldorado». Era l'època en que actuava en el teatre de la Plaça de Catalunya el Sindicat d'autors dramàtics catalans.

En contraposició al taquiller de «Eldorado» en l'època, ja llunyana, que acabo d'esmentar, tenim a l'apuntador del «Romea», campió entre els seus col·legues.

A tal punt ressurt la seva personalitat, tan extraordinària la part que prèn en les comèdies, que sense ell no es comprèn el teatre del carrer de l'Hospital.

El teatre català, és avui l'apuntador del «Romea». Actors, autor, empresa, tot s'esfuma al costat de l'heroi, que restà anònim fins el dia que les circumstàncies el tragueren de l'ombra en que vegetava d'anys i panys.

Tant l'apuntador del «Romea» ompla el teatre, que faria santament exigint que el seu nom figurés en els cartells, ni més alt, ni més baix que el d'En Giménez.

I en les nits d'estrena, en avançar el galant per a donar a conèixer el nom de l'autor de la comèdia, demanar a aquest que a l'ensemps que el compliment de rigor al literat, digués quelcom per l'estil:

—Senyors: l'obra que acabem de representar, ha sigut cridada per don Fulano de Tal.

No els sembla de justícia lo que dic?

Tan de justícia, poso per cas, com subsanar l'erro en que caigué l'amic Escofet, de *La Vanguardia*, que en solemnitzar el centenari de la naixença de Molière, i havent de parlar dels autors-comediants, mentà a Shakespeare i a Lope de Rueda.

Ja podia haver fet al·lusió a Sacha Guitry, ço que sempre dona llustre.

I an En Montero, si no li privés el desafecte amb que viu respecte de les coses de Catalunya.

En Montero, perquè se li faci l'honor que mereix, haurà d'esperar, com el seu company ja mort, la celebració del tercer centenari de la seva naixença.

L'Escofet que d'aquí a trescents anys escrigui a *La Vanguardia*, posarà el nom de l'autor de *Les no-*

ves i velles temptacions de Santpere, de Arriba el telón, de La Marxa nupcial i altres tantes produccions capdals, al costat de l'ingeni que acabem de fer reviure.

Prou ho diu l'adagi: *muérete y verás*.

Tornant a lo que deia.

A veure an En De Sanctis, no hi ha anat la gent, per la raó senzilla de que l'actor italià sol prescindir del consueta. I si l'utilitza, no se'l sent.

El públic del «Romea», per damunt de totes les celebritats, de totes les comèdies pertanyents a totes les literatures, vol i estima a l'apuntador.

En Canals estava en el deure d'advertir-ho als comediants estrangers.

Una escena de

“L'Amoreta d'En Piu”

(Conte de «Victor Català», escenificat per J. Burgas)

PAULETA I SENYORA PELEGRINA

PAULETA.—Digui, senyora Pelegrina... D'ençà que el tracta, no troba que va canviant per bé?

PELEGRINA.—Sí, que ho sembla. Dels ulls li vessa com una mirada encisadora que'm diu que t'ha de fer molt feliça. Ademés, té certa finura de llengua i un recapte de importància que li escau. Vès com me'l miroc, que crec que serviria per a batlle major.

PAULETA.—Es guapot, fa?

PELEGRINA.—Pel respecte a la figura, no hi ha res a dir, no, tampoc. Es escaienta. Molt. I molt airosa. Fareu bona parella!... Quan, després de mesurar-te la llet, us esteu un rato a baix, jo molts dies us contemploc. Feu patxoca, feu patxoca. Tu, amb el gerro a la mà, sembles una Samaritaneta de pessebre. Ell, amb el vímet a la dreta, pegant-se copets a la cama, i el cap així, de gairell, té un posat de senyoriu que... et som franca... sembla nascut per a casa bona. Però... li hauries de dir que se les tregués aqueixes calces estretes, que ja no són pas moda, a vila.

PAULETA.—I ara!... Vès si li diré això!...

PELEGRINA.—I aquest mocadoret del coll, tan vermell, posat així, amb els dos bécs a l'esquena, que'l fa semblar lo que no és.

PAULETA.—Això sí, veu?... Això sí, que li diré; que tampoc m'agrada a mí, aquest mocadoret; no sé, trobo que fa gitano.

PELEGRINA.—Són detallets, filla. Detallets, només; però cal fixar-se-hi, perquè donen fama o la treuen. Les dones, per això som, per a escatir els defectes dels homes. Mentre vaig estar al servei de mossèn Lluís —Déu li hagi fet un sant aculliment— no'm cansava de donar-li consells. I, gràcies a mí, va deixar les sabates de simolsa, que li posaven anys, i el dimoniot del rapè, que li posava els mocadors fets una llàstima.

(Pausa.)

PAULETA.—Quan camina, ...s'hi ha fixat amb En Piu?... Es balanceja una mica... Així... Es dir, així!... Així i així; de totes dues maneres.

PELEGRINA.—No hi fa res això.

PAULETA.—Això no és tara, fa, senyora Pelegrina?

PELEGRINA.—Ca, donal!... Al contrari. Si li és una gràcia. Una gràcia més de la persona. Es com un present de la Naturalesa.

PAULETA.—Ara que diu de presents... quin un que n'hi ha fet avui, per sè el seu sant!... I quin recuit més maco!

PELEGRINA.—Sí, que ho és. Un recuit de primeral! Els seus presents ja sé cap on tiren, per això. Et creus que tinc pa a la vista?... Cada vegada que'm vé amb un regalet, que ara un plat de creixems, que ara un recuit, que ara una cistella de figues panxones... m'ho dona a mí, sí, però mentre tant et guinya l'ull a tu. Que't penses que bada la teva mestressa?... (Piu entra de puntetes, i d'amagat de Senyora Pelegrina fa un petó al clatell de Pauleta i se'n entorna). Que vols dir que no hi toca?...

PAULETA (amanyagant-se el clatell).—Sí; sí, que hi ha tocat; sí, senyora, sí!...

PELEGRINA.—Què m'explicaràs!... No ho veig que'm fa servir a mí de tapadora!... Com que sap que tu n'has de menjar, ve't aquí els mèrits i el lluiment.

PAULETA.—No ho cregui.

PELEGRINA.—Qui no us conegui, que us compri. Ja sé que són aquestes coses. No vaig nèixer abans d'ahir, noia, que'n tinc quarantacinc de fets.

PAULETA (apart).—Sí!... I els que vas anar de quatre grapes.

PELEGRINA.—En Piu no és tonto; i ell sap que fent-me contenta a mí, s'apropa més a tu. Ademés, cada enviada de presents que'm fa, com que vé ell mateix, és una excusa per a veure't i parlar-te.

PAULETA.—Es clar, que'm parla.

PELEGRINA.—I tu te l'escoltes.

PAULETA.—Me l'escoltoc... però no l'entenc gaire, la veritat.

PELEGRINA.—Que no l'entens?... I doncs... que't parla marrueco?

PAULETA.—No'm parla formal com jo volria.

PELEGRINA.—Es jove, donal!... Tots els joves parlen així; mig amb paraules, mig amb signes.

PAULETA.—Fa que és estrany, senyora Pelegrina, que, en quatre mesos de festeig, no m'hagi dit encara quan ens havem de casar?

PELEGRINA.—Casar!... Beneitona!... Quan estaràs millor que ara, veïam?...

PAULETA.—Ai, sí!... Això sí, que és veritat!... Millor que ara, ni al cel porria estar-hi.

Calendaris rebuts:

De la «Industrial Licorera» de Sabadell (Ants Cierro), un calendari amb fulla mensual.

Del mpressor J. Horta, dos calendaris amb fulla mensual i d'algunes reproduccions d'En Colom.

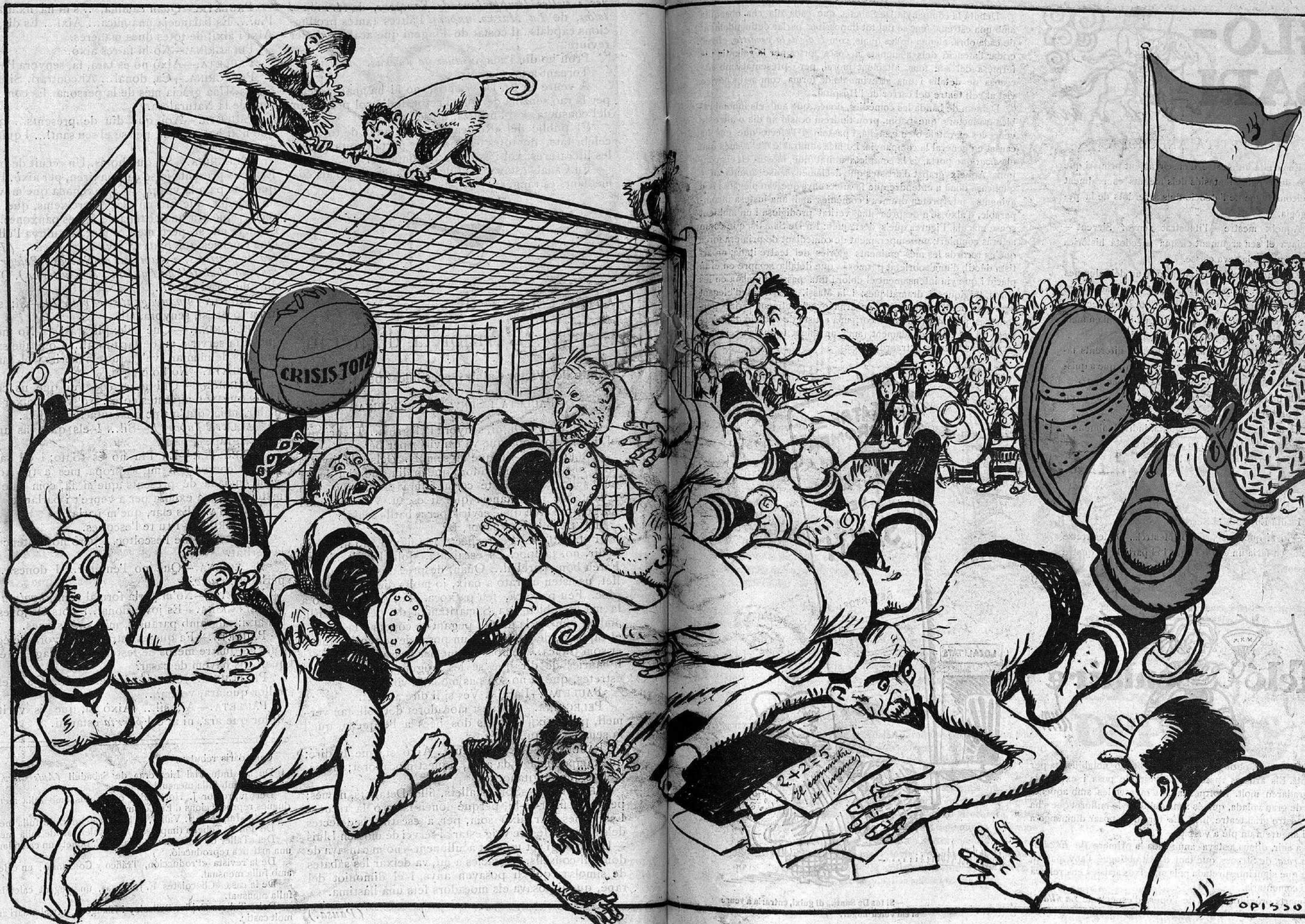
De la «Imprenta J. Valls», un bonic calendari de fulla mensual.

De don R. Tobella (impressor), un calendari de fulla mensual. Del «Taller de Fotogravat, Vda. de P. Bonet» un calendari amb una artística reproducció.

De la revista «Producción, Tráfico y Consumo», un calendari amb fulla mensual.

De la casa «Chocolates E. Juncosa», un elegant calendari de fulla mensual.

Dels «Tallers Gràfics Bellsoley i Llauger», un calendari artístic molt castig.

Incidents d'una juque ha fet figa

LA PETITA ANÈCDOTA

Ens contà un mestre d'ensenyament primari que això de l'enginy fantasiós dels menuts és realment quelcom digne de l'atenció dels sacerdots de la pedagogia.

Aqueix mestre — l'il·lustrat senyor Sirvent — apoiava el seu argument en una anècdota històrica ocorreguda a la seva classe.

En veure, el senyor Sirvent, que un dels alumnes — En Baldiret Serra, de set anys, fill de la plats-i-olles del cantó — menjava pa i figues a l'hora del «recreo», va cridar a tots els nois més avançats i els hi enuncia sobtadament aquest problema aritmètic:

«Com repartirieu tretze figues de diferents tanyans entre quatre persones, de manera que a quiscuna d'aquestes li'n toqués la mateixa quantitat?»

Els infants se reüllaren l'un a l'altre i no saberen què contestar.

El mestre repetí la pregunta, individualment, a cadascú d'ells. Tots anaren responnent:

—No ho sé!

—No ho sé!

—No ho sé!

—No ho sé!

I saltà En Baldiret Serra:

—Jo sí que ho sé, senyor Mestre!... De les tretze figues en faria un «pa de figa» i el partiria en quatre trossos.

XARAU

LICEO

Boris Godounoff, obtingué una interpretació notabilíssima per part de tots. Els artistes russos, de admirable posa i exquisida dicció, agradaren molt. L'orquestra feu meravelles amb aqueixa partitura de gran volada, que és sens dubte de lo millor que s'ha donat en nostre gran teatre líric. Es tornarà a posar diumenge a la tarda, i augurem un plè a vessar.

—Per a ahir, dijous, estava anunciada la primera de *El cavallero de la rosa*, de Strauss, que tant d'èxit obtingué l'any passat; i el fet de que sigui interpretada pels mateixos artistes ens relleva d'el·logis i comentaris.

I el dimarts pròxim estrena de l'òpera d'espectacle *La filla de la neu*.

ROMEA

Debutà la companyia De Sanctis, que cada dia ens obsequia amb una estrena, fent-se del tot impossible parlar detingudament de cada obra, alguna de les quals, com *Il dio de la vendetta*, pogué cridar l'atenció dels aficionats a coses fortes per la valentia i la fermesa del seu fons, altament moral, però presentat amb una cruesa de detalls i uns atreviments de forma com mai s'havien vist al vell teatre del carrer de l'Hospital.

Deixem de banda les comèdies, doncs, que amb els innombrables traductors que patim, prou tindrem ocasió un dia o altre de veure-les en català o en castellà, i passem a l'efecte que ens ha causat en general la companyia. Lo més admirable d'ella, més que els *divos* que porta, és la completa unitat que mostra en els conjunts. Aqueix grapat d'artistes que declamen sense apuntador—qual cosa dona a entendre que fa molts anys que van plegats i ben avinguts—interpreten drames i comèdies amb una justesa incomparable; d'això se'n desprèn una veritat prodigiosa i un ambient sense màcula. Figures que's destaquen: En De Sanctis, que és un actoràs complert; un temperament de comediant de primera força que'ns recorda les més eminents glòries del teatre italià; un artista dúctil, d'una sobrietat pasmosa, que detalla sempre en el tò plàcid i que viu intensament el dolor i tota passió humana en les obres tràgiques i dramàtiques; i la Massi, una dona d'elegant figura, de perfil escaient, que encarna excel·lentment variats personatges posant-hi ànima i cor; una artista de vocació que s'entrega a l'art apassionadament, amb un talent formidable i unes facultats rellevants extraordinàries.

—Si fos De Santi... di guixi, entraria a veure si em volen llogar.

Davant d'aqueixa meravella artística que no podem fer sinó apuntar, no és incomprensible l'indiferència del nostre públic que deixa poc menys que deserta la sala del «Romea»? I tant pobre és la colònia italiana de Barcelona que no pot omplir durant deu dies unes files de butaques?...

NOVEDADES

Molt concorregut es veu aquest teatre d'ençà que hi fan circ equestre.

Entre els números més aplaudits cal assenyalar dugues parelles de clowns, excèntrics musicals de primera força.

Lo de la *Fiesta de Sevilla* resulta un truco que crida molts espectadors aficionats a aqueix gènere de paròdies.

GOYA

Un bon èxit—més de galeria que de butaques—resultà *El Condenado*, d'En López Pinillos.

El primer acte, que és fet de mà mestra agrada a tothom, però els altres ja no convencen tant, i tira tot plegat cap al melodrama. Veritat que les escenes estan portades amb gran trassa.

En Morano i els seus s'hi fan aplaudir de bona gana. Realment, cal afirmar que bona part del èxit de l'obra és degut a l'eminent interpretació que se li dona.

CÓMICO

Los crímenes de Landrú, com era d'esperar, portà una gran gentada al «Cómico». L'obra interessa per l'actualitat del tema; i la tensió nerviosa que produeix decau al segon acte del tot inútil—i torna al tercer, el de la vista de la causa, el més socorregut per l'autor, però el de més efecte.

I per fi de festa, cada nit el sainet *L'estanquera maca*, qual èxit va en crescendo considerable.

ESPAÑOL

Segueix representant-se *Le chasseur de Chez Maxim's*, vodevil, ben traduït, però que no ha tingut l'esclat formidable d'altres, aneu a saber si per la qualitat intrínseca de l'obra o per certs defectes d'interpretació que pogueren apuntar-se el primer dia.

ORFEÓ GRACIENC

Diumenge, la companyia Adrià-Claramunt, estrenà una comèdia en dos actes *Quan les orenelles tornen...* original del senyor Saperas. Es un intent; i com intent d'un debutant cal respectar aqueixa obreta. S'apunta en ella algun tipu que denota un psicòleg incipient; s'hi desenrotllen determinades escenes que fan endevinar certa intuïció de comediògraf; però, en general, aqueixa producció escènica pesa per la manca d'acció dreturera; les inèxperiències s'hi estanonen; les innocents ingenuïtats de trama i de diàleg hi són nombroses. Confessem sincerament que no era encara aqueixa l'obra amb que's devia presentar el novell autor.

Els abnegats artistes de la colla Claramunt-Adrià feren els «impossibles» per a salvar la nau; i la salvaren.

El senyor Molière.—Ah, quina comèdia satírica més maca se'n podria fer, de tots vosaltres!...

FOOT-BALL

Els partits del diumenge

Som uns egoistes, i acostumats als partits amb equips estrangers, el passat diumenge els trobarem a mancar; però com que la cosa no té adob i hem de acostumar-nos altra volta als partits casolans, deixarem les nostres llamentacions per a explicar algo de lo que va succeir diumenge en els nostres camps.

Segueix el Campionat de Catalunya amb gran èxit, i la gent hi acudeix com si anessin a una «romeria».

Jo no sé que hi hagi altre deport que tanta atracció tingui per al públic; els nostres camps s'omplen, amb aquella alegria per part dels clubs, que així poden ingressar unes pessetes per a fer «millores»... i com que la «cossa» dóna, nosaltres hi prestem la deguda atenció; així és, que anem cap al camp del F. C. Barcelona.

S'ho fan el Barce i l'Inter, i a l'hora de començar hi ha un «lleno completo»—que diu algú,—i malgrat la pluja de *goals* ens varem divertir la mar. Els nois del Barcelona, després dels partits jugats contra els xecs, agafaren quelcom d'ells i l'Inter ho va pagar, puix per més que aquests procuraven apretar, com si res: xut i *goal*, i així varen estar tota la tarda, fent el Barcelona nou *goals* com una malla.

Veritablement, hi ha que dir que el porter dels estrellats va estar bastant desacertat, i això que a les onze de la nit del dissabte ja era a dormir!

En Gracia va fer més *goals* que... pessetes té el Banc de Barcelona; En Semitier, entusiasmant a les

tribunes; En Sancho, fent de tramvia de circumvalació, doncs per tot arreu se'l veia, En Sagi Barba, oportuníssim.

De l'Inter, els millors En Solá, En Sanahuja i En Carulla.

— En el camp de l'Español jugaren aquest i l'Europa, i els europeus es varen portar com uns trumfos; En Nogués fent més *goals* que voltes dóna una baldufa; i els de l'Español no ballaven d'empenyes: ja es movien, però com si res... l'Ibars va tenir més feina que els cobradors de l'inquilinat, i els demés «realistes», de pega...

Es veu que, pel camí que van, arribaran tard... Sort que les coses canvien, i esperem de la nova junta farà «reformes» quan sigui l'hora.

Acabà el partit amb la victòria dels nois de l'Europa per quatre *goals* a zero.

— En el partit Avenç-Sabadell, els andreuencs es van portar com uns homes; és dir, l'Estruch, que va treballar més que En Lenin per a instaurar el bolxeviquisme; prou que el Sabadell li cercava les pessigolles, però ell «intemperrito». Com si res. Acabà el partit amb un empat.

CICLISME

Els cicleros també varen fer una «corrida» de quaranta cinc quilòmetres, guanyant la cursa un Sant de Manresa.

I com que la cossa marxa i tenim en «estudi» moltes cosses, posem el punt final per aquesta setmana.

NOLUS

XERRAMEQUES ARTISTIQUES

UN REI I UN NINOTAIRE—GENT NOVA I COSES VELLES

Mestre Enric Galwey ens ha volgut demostrar que es mereixia les deu mil peles que va pescar al Concurs de paisatges catalans, i ha corregut a fer una exposició de *ídems* al «Camarín».

Francament, trobem que el rei dels nostres paisatgistes no tenia de donar-se tanta pressa per a demostrar que segueix regnant entre els seus i que el triomf no li ha enterbolit la retina ni li ha posat les mans balbes. N'estavem tan segurs!...

Qui tingués algun dubte respecte als drets indiscutibles d'En Galwey a ésser considerat com el número hù de l'espècie... dels pintors, pot donar-se una volta per la seva exposició, on trobarà arbres que's belluguen al buf del vent, planures que mai s'acaben, muntanyes que conviden a pujar-hi per a millor veure el paisatge que les envolta, plantes i roques d'un verisme insuperable, tot posat a lloc dessota un cel ple d'aire, pel qual corren ben sovint els núvols jugant a saltar i parar.

Jo li faig acatament a la reialesa de l'art d'En Gal-

ELS PARDALS DE LA RAMBLA

El romàntic.—Mir! que és bonic, això!

El pràctic.—Molt. I quin arròs més maco que se'n podria fer!...

ESCENES BARCELONINES

—Guaiteu, pare, quina pell!

—Calla, mocós. Ets massa petit, per a fixar-te en aquestes coses.

wey, desitjant-li una volta més que les deu mil peles de l'ala li facin bon profit.

* *

Cada any em passa el mateix: anar a les «Galerías Dalmau» i agafar un refredat artístic que no me'l puc treure del damunt en tot l'hivern, és tot una cosa.

Jo no sé pas perquè el patriarca Dalmau no hi posa una mica de cura en triar les obres dels ninotaires que li lloguen la sala. Ara mateix un tal Vicentet Rincón hi té penjats una colla de recaragolaments pictòrics que volen ésser caricatures gracioses i són només contorsions grotesques i repulsives que fins fan avorir les noies maques.

Aquest Rincón mereix que, per ara al menys, el tirem a recó, i si no s'esmena, per sempre més.

Reflexiona, Vicentet,
que per a fer bon camí
et cal caminar més dret.

* *

En canvi, En Ferran Callicó és un noi que hi va massa de dret, segons es desprèn del grapat de retrats de musics moderns fets a la mina de plom que té exposats al saló de fumar del «Palau de la Musica Catalana».

Ja's coneix, ja, que'n té una mina de retrats de musics, el noi Callicó, perquè no'ls acaba mai. O, i els fa amb un entreteniment de col·legial, com si copiés les velles estampes de *Musiu Julien*, aquell que, cansat de tindre a París Acadèmia de Belles Arts, va inventar a les seves velleses una mena de sopa de brou que encara porta el seu nom, la qual res té que veure amb la sopa boba que molts coneguts nostres han pescat a les costelles de l'Art.

Val a dir-ho, però: els retrats dels musics s'assemblen als originals, i no obstant entrar-hi el plom en la seva composició, no resulten gota pesats.

* *

L'Alexandre Cardunets, posant-se a editor d'ell mateix, acaba de publicar deu formoses litografies de la nostra Barcelona vella, dibuixades directament damunt la planxa amb una manyagueria de barceloní recalcitrant i d'artista traçut.

*Oh, els vells carrers de la ciutat,
els vells carrers de Barcelona...*

que deia En Viura, quan encara era poeta; com me recorden els anys que duc a l'espatlla!

C. ARBÓ

ESQUELLOTS

Amb cent cinquanta duros ha subvencionat, el nostre Excel·lentíssim Ajuntament, la popular «Festa dels Tres Tombs».

Cinquanta drets per a cada Tomb; no és gaire.

I sempre val més que's llencin per als Tres Tombs que per a les mil i una tombarelles que's despilfaren a l'esquena dels veïns.

◇◇

Quines cues més llargues, als estancs, aqueixos dies
Veritat és que valia la pena.

Es tractava res menys que d'una saca de purets filipins, qual preu està a l'alcang de totes les butxaques. Uns purets ben filats elegants, en forma de trompeta de fira que's venen a cinc cèntims la peça.

I una labor que equival a l'aristocratització del «caliquenyo», es mereixia més que cua; cap i cua.

◇◇

A la Casa de Socors de la Ronda de Sant Pere fou curada, l'altre dia, una dona que rebé unes terribles mossegades d'una amiga i colega.

Abans s'estiraven el monyo o es donaven surres... ara queixalada et fumo!

Es el progrés.

I que vagi llamentant-se el doctor Turró de l'animadversió que les gents incultes tenen contra els homes del carretó dels gossos. Si aviat es necessitaran carretons «per a senyores»!..

◇◇

Notes de Casa:

De la «Escola Catalana d'Art Dramàtic» rebérem unes invitacions per a assistir a la «Vetllada Molière» que, a càrrec dels senyors Adrià Gual i Pere Corominas tingué lloc diumenge al «Ateneu Barcelonès».

—De la «Joventut Nacionalista del Poble Nou» rebérem una atenta invitació per a les Festes culturals i nacionalistes que's celebraren diumenge passat en son estatge social.

—Dels organitzadors de la «Diada de la Llengua Catalana» (Nostra Parla), rebérem unes atentes invitacions per a la festa de homenatge, que tingué lloc amb tot esplendor en el «Saló de Cent», la tarda del diumenge passat.

—El President de les «Escoles Catalanes Verdaguers» (Districtes IV i X), ens envià uns tickets destinats a infants menesterosos, amb motiu del repartiment de joguines i robes que's feu en aquella entitat, al matí del dia de Reis.

—Del «Esbart Català de Dançaires», havem rebut una tarja de convit per a la sessió de *Dances Populares* que tindrà lloc demà, dissabte, a les 10 de la vetlla, en l'estatge social de dita entitat per a celebració del XIV aniversari de la seva fundació.

Tantes mercès.

◇◇

Llegim en un diari, que la policia està a punt d'empendre una formidable campanya contra els residents a Barcelona que exerceixin negocis il·lícits; expulsant a tots aquells que no puguin justificar un mitjà decent de vida.

Ai, mare de Déu, si que quedarem poca gent, a Barcelona!..

—Jo la crisi l'hauria resolt d'altra manera: LAMPARA «Z» obligatòria, per economia nacional.

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20
Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Oim, 8
BARCELONA

AGOTAT l'Almanac de La Campana de Gràcia

Edicions populars d'En SANTIAGO RUSIÑOL

Anant pel món. (2. ^a edició)	Ptes. 2 (Agotada)
El místic. (2. ^a edició)	2
Oracions. Amb música d'E. Morera. (2. ^a edició)	2
Fulls de la vida	2 (Agotada)
Els Jocs Florals de Canprosa. (2. ^a edició)	1'50
El bon policia	2
Monòlegs. (2. ^a edició)	2
La bona gent	2 (Agotada)
Tartarin de Tarascó. D'A. Daudet. (Quart miler)	2 (Agotada)
El pati blau.	2 (Agotada)
El poble gris	2 (Agotada)
La mare. (8. ^a edició). (Quinze miler)	2 (Agotada)
La merienda fraternal. (4. miler)	1'50
L'Alegria que passa.	1'50
L'hero.	2 (Agotada)
Llibertat!	2
La fira de Neuilly	2
Els savis de Vilatriata.	2 (Agotada)
L'auca del senyor Esteve (8. ^a ed.)	2
L'hereu Escampa	2 (Agotada)
En Tartarin als Alps	2
La llei d'herencia.	2
Aucells de pas.	2
La intel·lectual.	2
El redemptor	2
Cors de dona	2
El Teatre per dins	1'50
Dol d'«alliviu»	1'50
El daltabaix	2
El titella pròdig	1'50

La nit de l'amor	Ptes. 1'50
Del Born al Plata. (Impressions de viatge.)	2 (Agotada)
Port-Tarascó, d'Alfons Daudet. Traducció.	2
El pintor de miracles	1'50
La Verge del Mar	1'50
El despatriat	2
El triomf de la carn	1'50
La illa de la calma (2. ^a edició)	2
L'Homenatge	1'50
La lepra.	1'50
L'Arma	1'50
L'envelat de baix	1'50
Giosari, per Xarar	2
El català de "La Mancha"	2
El pobre viudo	2
A cà l'antiquari (Sainet.)	2
L'auca del senyor Esteve (Cinc actes) (2. ^a edició)	2
"Gente Bien" (Sainet) (3. ^a edició)	1'50
Els Naufrags	2
En Josepet de Sant Celoni (Novel·la picaresca)	2
"Souper-Tango" (Obra satírica en un acte)	1'50
La casa de l'art (Peça en un acte)	1'50
L'acaparador (Peça satírica en un acte)	1'50
Bataneros en comandita (Sainet de costums financeres en un acte)	1'50
El català de "La Mancha", tragi-comèdia en quatre actes	2
"Chauffeur,... al Palace!..."	1'50

EN PREMSA: NOVA EDICIÓ

AVIAT SORTIRÀ

El Místic i La Mare El pati blau

Singlots poètics d'En FREDERIC SOLER (SERAFI PITARRA)

La butifarra de la Llibertat	original	1 acte
L'Esquella de la Torratxa	paròdia	2
Lo cantador		2
Lo castell dels tres dragons	original	2
Cosas del oncle		1
Ous del dia	paròdia	2
Las píldoras de Holloway	original	1
Si us plau per força		2
Un mercat de Calaf	original	2
Un barret de riallas		1
La venjansa de la Tana	paròdia	1
La vaquera de la piga rossa		2
Las carabasses de Montroig	original	2
En Joan Doneta		1

Lo punt de las donas	joguina	2 actes
L'últim Trencalós.	original	
L'Africana, paròdia d'aquesta magnífica òpera.		
Gra i palla, paper per a matar ratos, col·lecció de poesias.		
Lo boig de las campanillas	joguina	1
El Profeta, paròdia d'aquesta magnífica òpera		
Faust, paròdia d'aquesta magnífica òpera		
Licelstes y Cruzados	original	2
Los héroes y las grandesas		2
La mort de la Pamola.		

Tots 24 singlots luxosament relligats

18 pessetes

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extraviis si no's remet, a més 30 cèntims per certificat. Als corresponents se'ls otorguen rebalses.

LA TOMBADA DELS TRES TOMBS

—Tornem-hi, nois, que no ha estat res.